

การดำเนินงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร (T & V System)
ตามประเด็นการนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร รอบที่ ๒
ประจำปี งบประมาณ ๒๕๖๒

วันที่ ๕-๖ มิถุนายน ๒๕๖๒

สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี

1. การดำเนินงานกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ผลสัมฤทธิ์/ข้อค้นพบ	ปัญหาอุปสรรค/ แนวทางแก้ไข	ข้อเสนอแนะ/การนิเทศ
1.1 การสนับสนุนและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ		
<p>1. มีการพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่าเป็นแปลงเรียนรู้สำหรับเกษตรกรทั่วไป (<i>โครงการเกษตรรวมใจ</i>)</p> <p>2. มีการถ่ายทอดความรู้แก่ทหารเกณฑ์ที่ใกล้ปลดประจำการ ด้านการดูแลแปลงมะยงชิด การตัดแต่ง และการขยายพันธุ์ เพื่อสามารถนำไปต่อยอดเป็นอาชีพหลังปลดประจำการได้ (<i>โครงการพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่าโรงเรียนนายร้อย จปร.</i>)</p> <p>3. <i>โครงการเกษตรอาหารกลางวัน</i> ได้รับงบประมาณจากผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก ตามแผนกิจกรรมทางเกษตรของโรงเรียนทั้งสิ้น 46 โรงเรียน</p>	<p>1. ทหารผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่สามารถร่วมโครงการอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการปลดประจำการ</p> <p>แนวทางแก้ไข - เริ่มต้นกระบวนการถ่ายทอดความรู้ใหม่ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนถ่ายทหารที่เข้ามาปฏิบัติงาน</p> <p>2. โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน การดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากมีการปิดภาคเรียน</p> <p>3. บางโรงเรียนพื้นที่การเกษตรประสบปัญหาด้านขาดแคลนน้ำ และเป็นพื้นที่ดินเปรี้ยวทำให้ผลผลิตทางการเกษตรไม่ได้ตามเป้าหมาย</p>	<p>1. ควรมีการขยายผล ติดตามตามประเมินผล ทหารที่เข้าร่วมกิจกรรม หลังจากปลดประจำการได้รับความรู้มากน้อยเพียงใด</p> <p>2. ในช่วงเปิดภาคเรียน เจ้าหน้าที่ร่วมกับครู ได้วางแผนการดูแลแปลงผัก ให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละระดับชั้น</p> <p>3. เจ้าหน้าที่เข้าเยี่ยมเยียน ให้คำปรึกษา พร้อมแนะนำการฟื้นฟูสภาพดิน</p>

1. การดำเนินงานกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ผลสัมฤทธิ์/ข้อค้นพบ	ปัญหาอุปสรรค/ แนวทางแก้ไข	ข้อเสนอแนะ/การนิเทศ
1.1 การสนับสนุนและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ		
4. โครงการ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ทั้ง 6 โรงเรียนมีการผลิตพืชผัก ผลไม้ เพื่อให้เพียงพอต่อการบริโภคของเด็กนักเรียน	4. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านการเกษตรของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีการเปลี่ยนบ่อย	4. ประสานงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเรื่องการเปลี่ยนตัวผู้รับผิดชอบด้านการเกษตร เนื่องจากงานด้านการเกษตรต้องมีความรู้และทักษะในการดำเนินงาน

1. การดำเนินงานกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ประเด็นการนิเทศ	ผลสัมฤทธิ์/ข้อค้นพบ	ปัญหาอุปสรรค/ แนวทางแก้ไข	ข้อเสนอแนะ/การนิเทศ
1.2 เพิ่มประสิทธิภาพกลไกขับเคลื่อนในพื้นที่			
ใช้ระบบส่งเสริมการเกษตรเป็นกลไกขับเคลื่อนงาน	<p>-มีเวที PWและ DW เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าหน้าที่ทุกระดับ</p> <p>-ใช้ระบบส่งเสริมการเกษตรเป็นกลไกในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ทั้งระดับจังหวัดและระดับอำเภอ</p>	การประชุมไม่ เป็นไปตามแผน เนื่องจากในพื้นที่ติด ภารกิจเร่งด่วน	มีการประสานแจ้ง ล่วงหน้าและ ปรับเปลี่ยนเลื่อน การประชุมตาม ความเหมาะสมหรือ ส่งตัวแทนเข้าร่วม ประชุม

1. การดำเนินงานกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ประเด็นการนิเทศ	ผลสัมฤทธิ์/ข้อค้นพบ	ปัญหาอุปสรรค/ แนวทางแก้ไข	ข้อเสนอแนะ/การนิเทศ
1.2 เพิ่มประสิทธิภาพกลไกขับเคลื่อนในพื้นที่			
<p>-พัฒนา ศพก./ศพก. เครือข่าย อย่าง เข้มแข็ง</p> <p>-พัฒนาระบบแปลง ใหญ่ให้เข้มแข็ง</p> <p>- เชื่อมโยงเครือข่าย ในพื้นที่</p>	<p>กลไกของ ศพก.เครือข่าย คือ ศูนย์ จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช) และ ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) ที่มีอยู่ทุกอำเภอ สามารถใช้เป็น กลไกเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการ ลดต้นทุนการผลิตทั้งของสมาชิก และเกษตรกรในพื้นที่ ให้สามารถ ลดต้นทุนการผลิตของตนเองได้ โดยมีโครงการของกรมส่งเสริม การเกษตร ปี 2562 และโครงการ บพัฒนาจังหวัด ปี 2562 ในเรื่อง ของการผสมปุ๋ยเคมีใช้เองตามคำ วิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการผลิต และการจัดการศัตรูพืชแบบ ผสมผสานอย่างถูกต้อง เหมาะสม และปลอดภัย</p>	<p>1. การบริหารจัดการกลุ่มใน หลาย ๆ พื้นที่ ยังขาดความเข้มแข็ง เพื่อพัฒนาต่อยอดให้เกิดการพึ่งพา ตนเองได้อย่างต่อเนื่อง</p> <p>-พัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มใน หลาย ๆ พื้นที่ เพื่อให้เกิดเข้มแข็ง และพัฒนาต่อยอดให้เกิดการพึ่งพา ตนเองได้อย่างต่อเนื่อง</p> <p>2. เครือข่าย ศพก. บางแห่งยัง ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน และ องค์ความรู้ไปสู่เกษตรกรในพื้นที่ ไม่ทั่วถึงแนวทางการแก้ไข</p> <p>- พัฒนาเครือข่าย ศพก. และ ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานและ องค์ความรู้ อย่างเป็นรูปธรรมให้ มากขึ้น ไปสู่เกษตรกรในพื้นที่</p>	<p>1 . เครือข่าย ศพก. เห็น อยากให้ทางหน่วยงานบูรณา การในเรื่องของการจัดการ ดินและปุ๋ยอย่างถูกต้องและ เหมาะสมเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพ ให้แก่ เกษตรกรในพื้นที่ครอบคลุม อย่างทั่วถึง</p> <p>2. สนับสนุนเครื่องมือการ ประชาสัมพันธ์ให้แก่ เครือข่าย ศพก. เป็น เครื่องมือนำองค์ความรู้ เผยแพร่สู่เกษตรกรโดยรอบ ต่อไป</p>

1. การดำเนินงานกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ประเด็นการ นิเทศ	ผลสัมฤทธิ์/ข้อค้นพบ	ปัญหาอุปสรรค/ แนวทางแก้ไข	ข้อเสนอแนะ/การนิเทศ
1.2 เพิ่มประสิทธิภาพกลไกขับเคลื่อนในพื้นที่			
	<p>1. เกษตรกรได้รับความรู้ตรงตามความต้องการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้ PGPR2 - การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน - การพัฒนาเกษตรกรผู้นำตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร - การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ข้าว/ไม้ผล) - การจัดการดิน ปุ๋ย เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต - การจัดการศัตรูพืช - ห่วงโซ่อุปทานสินค้า และการบริหารจัดการ 	<p>1.เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 55- 70 ปี ทำให้ผลสัมฤทธิ์การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพไม่เป็นไปอย่างที่ควร</p> <p>ข้อเสนอแนะ - ถ่ายทอดความรู้ให้ลูกหลานเกษตรกรเพื่อเป็นผู้ช่วยในการจัดทำบัญชี</p> <p>2.ความแตกต่างเรื่องอายุทำให้แนวคิดและลักษณะการทำงานของเกษตรกรมีไม่เข้าใจกัน</p>	<p>1.ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการฝึกอบรมเกษตรกร ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - บุคคลเป้าหมายตรงกับงาน - ความรู้ที่ถ่ายทอดตรงกับความต้องการของผู้รับการถ่ายทอด - วิเคราะห์ชนิดสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาด <p>2.จัดให้มีกิจกรรมเชื่อมโยงปรับแนวคิดของเกษตรกร</p>
	<p>2. เจ้าหน้าที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ในการทำงานส่งเสริมการเกษตรที่หลากหลาย</p>		

1. การดำเนินงานกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ประเด็นการนิเทศ	ผลสัมฤทธิ์/ข้อค้นพบ	ปัญหาอุปสรรค/ แนวทางแก้ไข	ข้อเสนอแนะ/การนิเทศ
1.3 มุ่งเน้นการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร ในลักษณะตลาดนำการผลิต			
	<p>1. พัฒนาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้มีแนวคิดเชิงธุรกิจ มุ่งเน้นการผลิตเชิงคุณภาพ</p> <ul style="list-style-type: none">- อบรมพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้มีความรู้ในด้านการตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น GAP และเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้สามารถเป็นพี่เลี้ยงเกษตรกรในการขับเคลื่อน การผลิตสินค้าปลอดภัย- อบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรครบวงจร (มะยงชิด, ทุเรียน) ผลไม้ที่ได้รับ GI - มะยงชิด มะปรางหวาน ผลไม้ที่อยู่ระหว่างการยื่นขอ GI - ทุเรียน มะดัน		

1. การดำเนินงานกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ประเด็นการนิเทศ	ผลสัมฤทธิ์/ข้อค้นพบ	ปัญหาอุปสรรค/ แนวทางแก้ไข	ข้อเสนอแนะ/การนิเทศ
1.3 มุ่งเน้นการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร ในลักษณะตลาดนำการผลิต			
	<p>2. พัฒนาเกษตรกรให้มีขีดความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ</p> <ul style="list-style-type: none">- อบรมให้ความรู้เกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อม ตามมาตรฐาน “เกษตรอินทรีย์” และติดตามให้คำแนะนำ ตรวจสอบประเมินแปลงเบื้องต้นให้กับเกษตรกร- เตรียมพร้อมเข้าสู่เกษตรแปลงใหญ่- อบรมพัฒนาคุณภาพผลผลิตเข้าสู่มาตรฐาน GAP <p>3. เพิ่มโอกาสทางการตลาดของสินค้าเกษตรคุณภาพ</p> <ul style="list-style-type: none">- ร่วมมือกับโรงพยาบาลในจังหวัดนครนายก รับซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์- ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมในการยกระดับมาตรฐาน และเพิ่มมูลค่าสินค้า เช่น มะยงชิดทุเรียน		

1. การดำเนินงานกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ประเด็นการนิเทศ	ผลสัมฤทธิ์/ข้อค้นพบ	ปัญหาอุปสรรค/ แนวทางแก้ไข	ข้อเสนอแนะ/การ นิเทศ
<p>1.3 มุ่งเน้นการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร ในลักษณะตลาดนำการผลิต</p>			
<p>สร้างความตระหนักให้เกษตรกรทราบถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพสินค้าที่มีผลต่อความเชื่อมั่นและการยอมรับของผู้บริโภค โดยให้เกษตรกรใช้วิธีการในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสานและร่วมกับการใช้ชีววิทย</p>	<p>4. เกษตรกรยอมรับการลดการใช้สารเคมีลง โดยใช้วิธีผสมผสานเป็นทางเลือกก่อนตัดสินใจใช้สารเคมีเป็นลำดับสุดท้าย เพราะเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม สุขภาพของตนเองและแรงงาน รวมทั้งผู้บริโภครับประทานสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยจากสารพิษ</p> <p>5. เกษตรกรตื่นตัวและเห็นความสำคัญของการส่งเสริมและให้คำแนะนำการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย รวมทั้งความคุ้มค่ากับปัจจัยการผลิตที่ลงทุน</p>	<p>1. เกษตรกรมีความต้องการใช้หัวเชื้อในการผลิตขยายชีวภัณฑ์อย่างต่อเนื่องเพื่อควบคุมศัตรูพืช แต่หน่วยงานที่ผลิตไม่สามารถผลิตได้เพียงพอตามความต้องการของเกษตรกร</p> <p>1. เห็นควรให้ศูนย์จัดการศัตรูชุมชน เสนอโครงการขอสนับสนุนงบประมาณเพื่อสร้างห้องหรืออาคารผลิตและขยายชีวภัณฑ์วัสดุ/อุปกรณ์ ในการผลิตหัวเชื้อให้บริการแก่เกษตรกรและผู้สนใจสามารถผลิตขยาย ชีวภัณฑ์ใช้เองได้อย่างต่อเนื่อง</p>	

1. การดำเนินงานกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ประเด็นการนิเทศ	ผลสัมฤทธิ์/ข้อค้นพบ	ปัญหาอุปสรรค/ แนวทางแก้ไข	ข้อเสนอแนะ/การ นิเทศ
1.3 มุ่งเน้นการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร ในลักษณะตลาดนำการผลิต			
	<p>6. ขับเคลื่อนบริหารจัดการด้านการตลาดเครือข่ายแปลงใหญ่มังคุด (ประมุล)</p> <p>7. สนับสนุนกลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียนมีการรวมกลุ่มเพื่อจำหน่ายผลผลิตให้กับห้าง TOPs</p> <p>8. ใช้นวัตกรรมในการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนการผลิตผลิตสินค้าปลอดภัย มีคุณภาพได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP เกษตรอินทรีย์ มาตรฐานอื่น ๆ</p>	<p>1. ปุ๋ยเคมีที่แนะนำให้เกษตรกรผสมใช้เองส่วนใหญ่ใช้แม่ปุ๋ย ยูเรีย (46-0-0) ไโดแอมโมเนียมฟอสเฟต (18-46-0) และโพแทสเซียมคลอไรด์ (0-0-60) ซึ่งไม่มีธาตุอาหารรองที่จำเป็นต่อการพัฒนาในแต่ละระยะการเจริญเติบโตของไม้ผล</p> <p>1. การใช้ปุ๋ยเคมีในบางช่วงของการผลิตไม้ผลอาจจะต้องใช้แม่ปุ๋ยที่มีธาตุอาหารรองร่วมด้วย</p> <p>2. ในไม้ผลอาจมีความจำเป็นต้องใช้ฟิลเลอร์ในการผสมปุ๋ย แต่ให้ใช้ฟิลเลอร์ที่มีธาตุอาหารรองที่เป็นประโยชน์กับพืช</p>	<p>หน่วยงานภาครัฐควรให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง</p>

1. การดำเนินงานกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ประเด็นการนิเทศ	ผลสัมฤทธิ์/ข้อค้นพบ	ปัญหาอุปสรรค/ แนวทางแก้ไข	ข้อเสนอแนะ/การนิเทศ
1.4 สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่และพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพ	<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรทั่วไปได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง - เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) มีศักยภาพทั้งทางด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด - ส่งเสริมการรวมกลุ่ม Smart Farmer และสร้างเครือข่าย ขยายผล Smart Farmer ต้นแบบ ที่เป็นต้นแบบการเรียนรู้ที่เข้มแข็งให้แก่เพื่อนเกษตรกรได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรปราดเปรื่องบางรายมีอายุมาก ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการทำความเข้าใจเนื้อหาการบรรยาย - การรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่ายของ Smart Farmer จำเป็นต้องดำเนินการต่อเนื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - เจ้าหน้าที่จำเป็นต้องอธิบายและสร้างความเข้าใจให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมการอบรมอย่างใกล้ชิด - เจ้าหน้าที่จำเป็นต้องเป็นพี่เลี้ยงในระยะแรก ร่วมกันสร้างกฎ ระเบียบ แนวทางการบริหารงานกลุ่มให้เกิดความเข้มแข็งของกลุ่ม พร้อมทั้งหางบประมาณ มาสนับสนุนกลุ่มเพื่อให้เกิดการดำเนินงานในรูปแบบกลุ่มอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง

1. การดำเนินงานกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ประเด็นการนิเทศ	ผลสัมฤทธิ์/ข้อค้นพบ	ปัญหาอุปสรรค/ แนวทางแก้ไข	ข้อเสนอแนะ/การนิเทศ
1.4 สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่และพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพ			
	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรรุ่นใหม่ให้สามารถนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตรได้อย่างผู้ประกอบการเกษตร - เพื่อสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่และหน่วยงานภาคีเครือข่ายในทุกกระดับ สนับสนุนการพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพ - เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่ม Young Smart Farmer 	<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรรุ่นใหม่บางรายติดภารกิจ ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้อย่างต่อเนื่องจนจบโครงการ - เกษตรกรรุ่นใหม่ มีการทำการเกษตรค่อนข้างหลากหลาย 	<ul style="list-style-type: none"> - เจ้าหน้าที่จัดหาเกษตรกรสำรองที่มีคุณสมบัติครบเข้าร่วมโครงการ - จัดทำหัวข้อการเรียนรู้ให้ตรงกับความต้องการของผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ และเป็นวิชาพื้นฐานที่ทุกคนสามารถเรียนรู้ร่วมกันได้

1. การดำเนินงานกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ผลสัมฤทธิ์/ข้อค้นพบ	ปัญหาอุปสรรค/ แนวทางแก้ไข	ข้อเสนอแนะ/การนิเทศ
1.5 เพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรและสานพลังทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตร		
มีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ เบิกจ่ายอย่างถูกต้องตามระเบียบมุ่งให้เกิดผลสำเร็จของงานเป็นสำคัญ		
การใช้เทคโนโลยีในงานส่งเสริมการเกษตร -ประชาสัมพันธ์การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านทาง Application (DOAE Farmbook) -- จัดอบรม การใช้ SSMAP ในการตรวจสอบข้อมูลแผนที่ ทำให้ เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่สามารถเข้าไปให้บริการขึ้นทะเบียนเกษตรกรพร้อมวาดแปลงให้กับเกษตรกรได้ในพื้นที่ ตรวจสอบความถูกต้องของแปลงปลูกได้ในทันที	-เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ การใช้ แอปพลิเคชันจะไม่คล่อง ต้องอาศัยลูกหลานคนรุ่นใหม่ในการตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูล และแอปพลิเคชันยังไม่รองรับระบบ IOS เกษตรกรบางส่วนใช้ระบบนี้อยู่จะไม่สามารถติดตั้งได้	-ปรับปรุงให้รองรับกับทุกระบบเพื่อครอบคลุมเกษตรกรทุกคน

1. การดำเนินงานกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ผลสัมฤทธิ์/ข้อค้นพบ	ปัญหาอุปสรรค/ แนวทางแก้ไข	ข้อเสนอแนะ/การนิเทศ
1.5 เพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรและสานพลังทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตร		
1. ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่เรียน e-Learning กรมส่งเสริมการเกษตร 2. หลักสูตร นวส. มืออาชีพ 3. นักบริหารส่งเสริมการเกษตร (นสก.) 4. นักบริหารระดับสูง (นบส.) 5. การประชุมตามระบบส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอ ประจำเดือน (DM), ประชุมสำนักงานเกษตรจังหวัด (PM), ประชุมเกษตรอำเภอ ประจำเดือน (MM) และสัมมนาเชิงปฏิบัติการระดับจังหวัด (PW)	1. ผู้รับผิดชอบงานพัฒนา บุคลากรไม่สามารถประมวลผล ผู้สมัคร/ผ่านการเรียน e-Learning กรมฯ ได้ 2. เวลาในการรวมกลุ่มกัน ดำเนินงานตามกิจกรรมจำกัด และไม่สอดคล้องกับ 3.งบประมาณที่โครงการต่าง ๆ ได้รับ ควรให้จังหวัดกำหนด แผนการเบิกจ่ายตามความเหมาะสมของกิจกรรม	1. ทีมนิเทศนำประเด็นหารือกรม ส่งเสริมการเกษตรทำระบบประมวลผล เพื่อเรียกดูข้อมูล ผู้สมัคร/ผ่านการเรียน e-Learning

1. การดำเนินงานกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ผลสัมฤทธิ์/ข้อค้นพบ	ปัญหาอุปสรรค/ แนวทางแก้ไข	ข้อเสนอแนะ/การนิเทศ
<h2>1.5 เพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรและสานพลังทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตร</h2>		
<p>ภัยธรรมชาติ</p> <p>-จัดทำข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยต่าง ๆ พื้นที่เกิดภัยซ้ำซาก เพื่อให้สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ภัยธรรมชาติในพื้นที่ และประชาสัมพันธ์ข้อมูล ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Line/Facebook และสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น บ้ายประกาศติดที่สำนักงานเกษตรอำเภอ สถานที่ชุมชน เพื่อแจ้งเตือนให้เกษตรกรเฝ้าระวังและสามารถเตรียมการป้องกันภัยที่อาจเกิดขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงหรือลด ความเสียหายจากภัยธรรมชาติได้</p>	<p>-ภัยธรรมชาติบางภัย เกษตรกรไม่สามารถ ป้องกันหรือหลีกเลี่ยงได้ เช่น ภัยจากช้างป่า</p> <p>-การดำเนินงานช่วยเหลือเกษตรกร ผู้ประสบภัยธรรมชาติ บางครั้งดำเนินการได้ล่าช้า เนื่องจากเกษตรกรแจ้งความเสียหายล่าช้า และในกระบวนการให้ความช่วยเหลือ ๆ มีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งเทศบาล/อบต./อำเภอ/จังหวัด</p> <p>- การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ ในกรณีที่เกิดผลผลิตร่วงหล่น แต่ต้นไม้เสียหายสิ้นเชิง เช่น ทุเรียนร่วงหล่น ไม่สามารถช่วยเหลือได้ จึงทำให้เกษตรกรไม่แจ้งข้อมูลความเสียหาย ส่งผลให้ข้อมูลประมาณการณ์ผลผลิตในปีนั้น ๆ มีความคลาดเคลื่อน</p>	<p>ขอให้เจ้าหน้าที่ยึดระเบียบอ้างอิงว่าด้วยการช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติให้ทำความเข้าใจระเบียบกับเกษตรกรว่า บรรเทาความเดือดร้อนเท่านั้น มิใช่ชดเชยค่าเสียหาย ไม่ผล/ไม่ยืนยัน ระเบียบว่าต้องเสียหายสิ้นเชิงให้ยึด ๒๕๕๕ ต้น/ไร่ เจ้าหน้าที่ต้องมีการทำงานเชิงรุก เตือนภัยโดยใช้ข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยา ทำแผนที่ประชาสัมพันธ์ ป้องกันภัย/ปลุกพืชกันลม (Wind Break) แนะนำเกษตรกรทำประกันภัยพืชผล</p>

2. การขับเคลื่อนระบบส่งเสริมการเกษตร

ผลสัมฤทธิ์/ข้อค้นพบ	ปัญหาอุปสรรค/ แนวทางแก้ไข	ข้อเสนอแนะ/การนิเทศ
ใช้ระบบส่งเสริมฯ ภายใต้องค์ประกอบทั้ง 5 ไปขับเคลื่อนโครงการทุกโครงการ		<ol style="list-style-type: none">1. ให้จังหวัดนำระบบข้อมูลในพื้นที่ไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาให้เกิดเป็นแผนระดับตำบลพร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการทำแผนระดับตำบลไปสู่การปฏิบัติได้จริง2. ให้จังหวัดเชื่อมโยงกับหน่วยงานด้านวิจัยในจังหวัดหรือพื้นที่ใกล้เคียงเข้ามาร่วมงานในระบบส่งเสริมฯ3. ให้จังหวัดเร่งพัฒนาเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติของอำเภอให้มีองค์ความรู้เพียงพอที่จะเข้าไปปฏิบัติงานกับเกษตรกร (ทั้งองค์ความรู้ของตัวระบบเองและองค์ความรู้อื่น ๆ)

3. งานเร่งด่วนที่สำคัญ

การดำเนินการ	ปัญหาอุปสรรค/ แนวทางแก้ไข	ข้อเสนอแนะ/การนิเทศ
การงดการเผาในพื้นที่การเกษตร		
<ol style="list-style-type: none">1. ถ่ายทอดความรู้และพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้สามารถเป็นวิทยากรด้านการทำการเกษตรปลอดการเผา 2 จุด2. สาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุการเกษตรทดแทนการเผา ดำเนินการ ณ ศพก.เครือข่าย3. รณรงค์ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และร่วมกับกำนันผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่4. ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อสร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา	<ol style="list-style-type: none">1. สภาพพื้นที่มีความจำเป็นต้องปลูกข้าวน้ำลึก ความยาวของฟางข้าวจะขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำ โดยปกติต้องเผาฟางข้าวก่อนไถ เพราะฟางข้าวยาวมาก ไม่สามารถไถฟางข้าวได้ หรือหากต้องจ้างรถไถให้ไถพร้อมฟางข้าวมีต้นทุนสูง2. เกษตรกรมีความเชื่อว่าการเผาสามารถกำจัดข้าวดีดข้าวแดงได้4. การรีบไถเพื่อเริ่มต้นฤดูการปลูกข้าว(ก่อนน้ำท่วมแปลงนา)	<ol style="list-style-type: none">1. ประสานชลประทานปรับทิศทางการระบายน้ำ/เกษตรกรร่วมวางแผนในชุมชน2. การประสานสหกรณ์ในการซื้อเครื่องตัดฟางข้าว/เครื่องอัดฟางข้าว /เอกชนจัดหาเครื่องจักร3. นำทั้ง 4 มาตรการ มาปรับใช้ในพื้นที่/ประสานนำเข้าแผนโครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร เข้าไปสู่แผนพัฒนาของ อบต. (ทุก อบต.) ในจังหวัดนครนายก

3. งานเร่งด่วนที่สำคัญ

การดำเนินการ	ปัญหาอุปสรรค/ แนวทางแก้ไข	ข้อเสนอแนะ/การนิเทศ
จำกัดการใช้สาร 3 สาร พาราควอต ไกลโฟเซต คลอร์ไพริฟอส		
<p>1. ประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ให้เกษตรกรทราบเกี่ยวกับการจำกัดการใช้ 3 สาร ก่อนที่จะมีผลบังคับใช้วันที่ 20 ตุลาคม 2562 พร้อมทั้งเร่งประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรมาขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้เรียบร้อย</p> <p>2. จัดเตรียมข้อมูลสำรวจรายชื่อผู้รับจ้างและผู้พ่นที่เป็นลูกจ้างสำรวจการใช้ 3 สาร รวมถึงข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชทั้ง 5 ชนิด และข้อมูลร้านค้าที่จำหน่าย 3 สาร</p>	<p>1. ระยะเวลาในการดำเนินงานค่อนข้างกระชั้นชิด มีเวลาเตรียมความพร้อมเจ้าหน้าที่ค่อนข้างน้อย</p> <p>2. พืชเป้าหมายของการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต และไกลโฟเซต คือ อ้อย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง ข้าวโพด และไม้ผล แต่ส่วนมากเกษตรกรใน จ.นครนายก ใช้ฉีดตามหัวไร่ปลายนา</p>	<p>1. ประสานอำเภอแจ้งผู้นำชุมชนเร่งประชาสัมพันธ์ในพื้นที่</p> <p>2. สร้างการรับรู้เพื่อให้เกษตรกรทราบเกี่ยวกับการห้ามใช้สารในพื้นที่ปลูกข้าว</p> <p>3. ติดตามประสานงานรายละเอียดการอบรมผู้ฉีด และผู้ประกอบการจากกรมวิชาการเกษตร</p>

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครนายก

ประเด็นการนิเทศ	ปัญหาอุปสรรค/ แนวทางแก้ไข	ข้อเสนอแนะ/การนิเทศ
<p>โครงการรณรงค์ การหยุดเผา</p>	<p>- เนื่องจากหาข่าวในพื้นที่เป็นข่าวขึ้นน้ำ ฟางข้าว ยาว เหนียว วัชไม้กิน เกษตรกรจึงเลือกที่จะเผา มากกว่าการปล่อยน้ำออกแล้วไถกลบต่อซัง</p> <p>- น้ำที่ขังในนาข้าวหลังการเก็บเกี่ยว เมื่อระบายออก เพื่อไถเตรียมดินปลูกในรอบถัดไป ทำให้ปลาที่ เกษตรกรรายอื่นเลี้ยงในพื้นที่รองรับน้ำตาย</p>	<p>ข้อเสนอแนะจากทีมนิเทศ</p> <ul style="list-style-type: none"> - หาแนวทางเพื่อการจัดการ เพิ่มค่า DO ของน้ำ ให้สูงกว่า 2 ก่อนการระบายน้ำออกจากแปลงนา - นำปัญหาที่เกิดขึ้นเข้าหารือในที่ประชุม ผู้มีส่วนได้/เสีย ถึงสาเหตุที่แท้จริงของน้ำเสีย ว่าเกิดจาก น้ำขังต่อซังในแปลงนา หรือน้ำที่ปล่อยออกจาก โรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ใกล้เคียง
<p>ศพก.</p>	<p>ศพก. กับการผลิตข้าวอินทรีย์ มีเกษตรกรยื่นความ จำนงเพื่อสมัครเข้าร่วมโครงการ กรมส่งเสริม การเกษตรได้ทำ MOU กับกรมการข้าว ในการอบรม ให้ความรู้ ซึ่งสำนักงานเกษตรอำเภอส่งรายชื่อ เกษตรกรให้กรมการข้าวแล้ว แต่ยังไม่มีการ ขับเคลื่อนต่อ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - นำปัญหาเข้าหารือในเวที COO - ในเบื้องต้นประสานงานกับศูนย์วิจัยข้าว ปราจีนบุรีแล้ว ได้รับข้อมูลว่าเกษตรกรที่แจ้ง ความประสงค์ ได้รับงบประมาณตามเป้าหมาย ซึ่งกรมการข้าวกำลังดำเนินการตามขั้นตอนการ ปฏิบัติ - ให้สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้งเกษตรกร เป้าหมายทราบ

สำนักงานเกษตรอำเภอนายายอาม จันทบุรี

ประเด็นการนิเทศ	ปัญหาอุปสรรค/ แนวทางแก้ไข	ข้อเสนอแนะ/การนิเทศ
<p>สภาพทั่วไป – พื้นที่ โดยทั่วไปมีทั้งสภาพที่เป็น เขา และชายทะเล เกษตรกร ร้อยละ 94 ประกอบอาชีพทำ สวน ไม้ผล และไม้ยืนต้น และรับจ้างหากเสร็จจาก งานในสวน ทุเรียนเป็นพืช เศรษฐกิจหลักในท้องถิ่นพืช เศรษฐกิจ อื่น ๆ ได้แก่ ยางพารา มังคุด เงาะ ลองกอง พริกไทย ข้าว พืช ไร่ ปัจจุบันมีการโค่น ยางพาราเพื่อเปลี่ยนเป็น พื้นที่ปลูกทุเรียน เนื่องจาก ปัญหาราคายางพาราตกต่ำ</p>	<p>ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ</p> <p>เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมักจะไม่ เข้ารับการถ่ายทอดความรู้ หรือไม่ให้ ความสนใจวิชาการที่ถ่ายทอด</p> <p>การดำเนินการโครงการส่งเสริม การเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่เกษตรกร ยังไม่สามารถรวมกลุ่มการผลิต และทำ กิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายของ โครงการได้อย่างแท้จริง เนื่องจาก บางส่วนอายุมาก ขาดทักษะด้าน การตลาด และการประชาสัมพันธ์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การแปรรูปผลผลิต เช่น พริกไทย ให้มีการเชื่อมโยง เครือข่ายตลาด มีการจัดการผลผลิตแบบ Zero Waste โดยจัดซื้อเครื่องทำพริกไทยขาว ช่วยเพิ่ม มูลค่าให้แก่พริกไทย - จัดหาหลักสูตรที่เกษตรกรสนใจ ที่สามารถแก้ไข ปัญหาในพื้นที่ และนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง - หน่วยงานภาคี และผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายร่วมกัน วิเคราะห์ 5 เป้าหมายของแปลงใหญ่ **ถอดองค์ความรู้เพื่อให้ได้ปัญหา **ร่วมหาแนวทางต่อยอดในการพัฒนาแปลงใหญ่ใน เชิงรุก **วิเคราะห์ผลสำเร็จเพื่อหากกลยุทธ์ในการพัฒนา ** จัดทำแผนเพื่อตั้งเป้าหมายการพัฒนา

1. จังหวัด/อำเภอใช้กลยุทธ์อะไรในการขับเคลื่อนนโยบาย ของกรมส่งเสริมการเกษตร

- ▶ -การบูรณาการแบบมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
 จัดกรงาน
- ▶ -การทำงานเป็นทีม
- ▶ -การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2. อุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างขับเคลื่อนนโยบายคืออะไร

- ▶ บางจังหวัดมีความไม่เข้าใจภาพรวมของงานที่ดำเนินการ มีการแยกทำเฉพาะส่วน
- ▶ บุคลากรไม่เพียงพอ
- ▶ เวลาการดำเนินงานมีจำกัด
- ▶ ผู้บริหารบางท่านยังไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนงานเข้าสู่เป้าหมายได้
- ▶ ความแตกต่างระหว่างช่วงอายุของบุคลากร

3. กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับประโยชน์อะไร จากการไปนิเทศงานครั้งที่ผ่านมา และจะต้องปรับตัวอย่างไรเพื่อขับเคลื่อนนโยบาย

- ▶ ใต้งานที่สำเร็จตามเป้าหมาย
- ▶ -การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ▶ -แก้ไขปัญหาเร่งด่วนได้ทันต่อสถานการณ์ สามารถควบคุมปัญหา สร้างทีม สร้างความเข้าใจ ให้เกิดการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ▶ -บุคลากรได้รับการพัฒนา มีพลังในการขับเคลื่อนงาน
- ▶ -เกษตรกรได้รับการบริการอย่างทันต่อสถานการณ์
- ▶ -ปรับทีมการนิเทศให้รู้ลึก รู้กว้าง เพื่อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- ▶ -เร่งดำเนินการพัฒนาบุคลากรทุกระดับ ในทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

4. จังหวัดได้ประโยชน์อะไรจากทิมนิเทศในการนิเทศงานครั้งที่ 1 ทิมนิเทศงานฯ ระดับส่วนกลางและสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรไปนิเทศงานแล้ว เกิดการเรียนรู้โดยการลงมือทำ (**learning by doing**) อย่างไร เพื่อสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรสามารถนำไปใช้ในการนิเทศงานจังหวัดที่เหลือต่อไปได้

- ▶ มีการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น จากการเติมเต็มของคณะนิเทศ
- ▶ เป็นการสร้างความเข้าใจในการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติเช่นรูปแบบการขยายผลโครงการตามพระราชดำริ ของจังหวัดนครนายก ซึ่งมีการจัดทำแผนการส่งเสริมการขยายผลโครงการเกษตรอาหารกลางวันโดยงบบพัฒนาจังหวัด ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่อง
- ▶ สสท.ได้พบ องค์ความรู้ที่ดี ๆ กระบวนการที่ดี สามารถนำไปบอกเล่าต่อจังหวัดอื่น ๆ ได้ เช่น การจัดการโรคใบด่างมันสำปะหลัง ของจังหวัดฉะเชิงเทรา
- ▶ การได้พูดคุยระหว่างทิมนิเทศและผู้รับการนิเทศของจังหวัดทำให้ได้ทราบความยากลำบากการหาทางออกของปัญหาาร่วมกัน ทั้งนี้วิธีการแก้ไขปัญหานั้นเกิดจากผู้รับการนิเทศเป็นผู้นำเสนอ ทำให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน